

แผนพัฒนาสามปี

(พ.ศ. 2560 – 2562)

เทศบาลตำบลนางลือ
อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท

งานนโยบายและแผน สำนักปลัด

เทศบาลตำบลนางลือ Nanglue Subdistrict Municipality

โทรศัพท์ / โทรสาร 0 5647 7234

www.nanglue.go.th

เทศบาลตำบลนางลือ

เลขที่ 243 หมู่ 3 ตำบลนางลือ อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท

โทรศัพท์ / โทรสาร 0 5647 7234

<http://www.nanglue.go.th>

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
- ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี	1
- วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี	1
- ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี	2
ส่วนที่ 2 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา	8
- การสรุปสถานการณ์การพัฒนา	8
- การประเมินผลการนำแผนพัฒนาสามปีไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ	11
- การประเมินประสิทธิผลของแผนพัฒนาในเชิงคุณภาพ	12
ส่วนที่ 3 การนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติ	13
- แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์การพัฒนา	13
- บัญชีโครงการพัฒนา และบัญชีประสานโครงการพัฒนา	19
ส่วนที่ 4 การติดตามและประเมินผลโครงการ	69
- กรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล	70
- ระเบียบ วิธีในการติดตามและประเมินผล	72
- กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล	73
ภาคผนวก ก	แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการ สำหรับแผนพัฒนาสามปีเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของยุทธศาสตร์และโครงการ
ภาคผนวก ข	แผนที่ตำบลนางลือ

คำนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภารกิจสำคัญในการปฏิบัติงานเพื่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นและการพัฒนาประเทศในส่วนรวม โดยเฉพาะระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ ให้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลนางลือได้จัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2560-2562) ขึ้น โดยยึดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอและที่สำคัญคือ ยึดปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ

แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2560 – 2562) ของเทศบาลตำบลนางลือประกอบไปด้วย

- ส่วนที่ 1 บทนำ
- ส่วนที่ 2 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา
- ส่วนที่ 3 การนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติ
- ส่วนที่ 4 การติดตามและประเมินผลโครงการ

* ภาคผนวก ก แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการ
สำหรับแผนพัฒนาสามปีเพื่อตรวจสอบคล้อยของยุทธศาสตร์และโครงการ

* ภาคผนวก ข แผนที่ตำบลนางลือ

เทศบาลตำบลนางลือ ได้ร่วมกับ สมาชิกสภาเทศบาล,กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน ร่วมกันจัดทำประชาคมหมู่บ้าน เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาให้สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของท้องถิ่นและสามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นได้ตรงตามวัตถุประสงค์

เทศบาลตำบลนางลือ
เมษายน 2559

ส่วนที่ 1

บทนำ

เทศบาลตำบลนางลือ ไม่เพียงแต่มีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังขยายบทบาทหน้าที่ออกไป รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วย เป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหาร และมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาลมากขึ้น การวางแผนถือเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เทศบาลบรรลุจุดหมายดังกล่าว โดยใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม เทศบาลจำเป็นต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรเหล่านั้นให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีการปฏิบัติตามแผนงานโครงการที่กำหนดให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในเวลาที่กำหนด แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาใช้เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเทศบาลตำบลนางลือ ที่กำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งไปสู่สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตเป็นกรอบที่กำหนดทิศทางการพัฒนาของท้องถิ่นให้มุ่งไปสู่สถานการณ์อันพึงประสงค์ได้อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ดีต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรวบรวม และการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน และเป็นระบบ เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2560 - 2562) ของเทศบาลตำบลนางลือก็เช่นเดียวกัน ที่จัดทำขึ้นเพื่อนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ

ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี

แผนพัฒนาสามปี เป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ โดยมีหลักคิดที่ว่า ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาหนึ่งๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่งๆ จะมีโครงการ/กิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งโครงการ/กิจกรรม ที่จะต้องนำมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ที่ต้องการในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งจะมีผลต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และวิสัยทัศน์ในที่สุด

นอกจากนั้น แผนพัฒนาสามปี เป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้การวางแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำโครงการ/กิจกรรมจากแผนพัฒนาสามปี ในปีที่จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีไปจัดทำงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบ และผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

1. เพื่อเร่งรัดการพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
2. เพื่อพัฒนาคุณภาพ และสุขภาพอนามัยของประชาชน ยกระดับคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น
3. มุ่งให้ประชาชนในหมู่บ้านมีความรู้ พัฒนาด้านความคิด ติดตามข่าวสารข้อมูล
4. เพื่อพัฒนาส่งเสริมการศึกษา และการกีฬา
5. เพื่อพัฒนาทางด้านสังคม ชุมชน ให้มีการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. เพื่อพัฒนาศักยภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพ ให้เทศบาลให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน
7. เพื่อส่งเสริมอาชีพ และกระจายรายได้ให้แก่ประชาชน

8. เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น
9. เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
10. เพื่อปรับปรุงระบบบริการในส่วนราชการต่างๆ ให้มีความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง สอดคล้องกับปัญหาของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

หลังจากที่ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา และแนวทางการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์แล้ว ก็จะต้องถึงขั้นตอนในการแปลงสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนการจัดทำเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดทำแผน

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนา ควรเข้าพบผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อให้ผู้บริหารทราบถึงภารกิจที่จะต้องดำเนินการต่อไป และดำเนินการเสนอโครงการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีห้วงปี พ.ศ. 2560 - 2562 ผ่านปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติ โครงการดังกล่าวจะเป็นการกำหนดทรัพยากรในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และกำหนดปฏิทินการทำงานไว้อย่างชัดเจน

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ แจ้างโครงการที่ได้รับอนุมัติให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หน่วยงานภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาคม

คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

(1) ผู้บริหารท้องถิ่น	ประธานกรรมการ
(2) รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นทุกคน	กรรมการ
(3) สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน	กรรมการ
(4) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน	กรรมการ
(5) ผู้แทนภาคราชการและ/หรือวิสาหกิจที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน	กรรมการ
(6) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน แต่ไม่เกินหกคน	กรรมการ
(7) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการและเลขานุการ
(8) หัวหน้าส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน	ผู้ช่วยเลขานุการ
- กรรมการตามข้อ (3) (4) (5) และ(6)ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

(1) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ประธานกรรมการ
(2) หัวหน้าส่วนการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการ
(3) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน แต่ไม่เกินหกคน	กรรมการ
(4) หัวหน้าส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน	กรรมการและเลขานุการ
(5) นักวิเคราะห์นโยบายและแผนหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย	ผู้ช่วยเลขานุการ
- กรรมการตามข้อ (3) ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้

ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

1. ในขั้นตอนนี้ คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา จะสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนา และแนวทางการพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด/อำเภอ และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

2. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น จัดการประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันพิจารณา โดยในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในครั้งแรก ให้เวทีการประชุมร่วมกันดังกล่าว คัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่สมควรนำมาใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเพื่อเป็นกรอบในการพิจารณาจัดทำโครงการ / กิจกรรมในแผนพัฒนาสามปีต่อไป

แต่สำหรับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีครั้งต่อไป (เมื่อครบรอบหนึ่งปี) ให้เวทีการประชุมร่วมพิจารณาทบทวนว่า จากยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาที่ได้คัดเลือกและโครงการ / กิจกรรมที่กำหนดไว้ยังมีความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งในขั้นตอนนี้ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในปีต่อไป จะสามารถคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่จะนำมาใช้เป็นกรอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปีก็ได้ รวมทั้งกำหนดโครงการ / กิจกรรม ที่จะเพิ่มเติมหรือตัดทอนลงได้

3. เมื่อได้แนวทางการพัฒนาแล้ว เวทีการประชุมร่วมพิจารณาว่าจะมีโครงการ / กิจกรรมอะไรบ้างที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแนวทางการพัฒนาที่คัดเลือกมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนา

4. โครงการ / กิจกรรมที่พิจารณากำหนดอาจมีเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ในขั้นตอนนี้จะต้องดำเนินการ ดังนี้

(1) พิจารณาความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างยุทธศาสตร์หรือระหว่างแนวทางการพัฒนา เช่นใน “ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก” ได้กำหนด “แนวทางการพัฒนาสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” โดยเวทีการประชุมร่วมได้กำหนด “โครงการพัฒนาด้านการตลาดฯ” ซึ่งอาจจะมีความสัมพันธ์กับ “ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว” ซึ่งได้กำหนด “แนวทางการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม” โดยได้กำหนด “โครงการปรับปรุงสถานที่ประวัติศาสตร์ประสาทเก่า” หากพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าโครงการทั้งสองที่มาจากยุทธศาสตร์การพัฒนาคนละยุทธศาสตร์กัน แต่มีความเชื่อมโยงและสนับสนุนกันได้ในการเสริมสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนโดยการนำผลิตภัณฑ์มาขายให้นักท่องเที่ยว ซึ่งหากกำหนดในแผนพัฒนาสามปีแล้วจะต้องกำหนดช่วงเวลาการดำเนินงานที่สอดคล้องกัน

(2) ให้พิจารณานำโครงการ กิจกรรม จากแผนชุมชนที่เกินขีดความสามารถในการดำเนินการของชุมชนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

(3) มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ / กิจกรรม เพื่อที่จะบรรจุลงในแผนพัฒนาสามปีได้อย่างเหมาะสม และนอกจากนั้นยังเป็นการจัดลำดับโครงการไว้เพื่อทำแผนพัฒนาสามปีในช่วงถัดไปด้วย เนื่องจากในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาจะต้องใช้เวลาต่อเนื่องนานกว่าสามปี ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องพิจารณาแนวทางการจัดทำโครงการ / กิจกรรมที่ต่อเนื่องไปในระยะยาวด้วย ซึ่งอาจจะยังไม่สามารถระบุไว้ในช่วงสามปีของการจัดทำแผนพัฒนาสามปีได้

(4) เนื่องจากกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการมีความหลากหลาย ดังนั้น ในขั้นของการพิจารณากำหนดกิจกรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

4.1 งบประมาณรายรับ รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2 ทรัพยากรการบริหารอื่นๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.3 ภาคีการพัฒนาที่สามารถเข้าร่วมดำเนินการหรือมีภารกิจรับผิดชอบ การดำเนินการในเรื่องนั้นๆ เมื่อพิจารณาด้านต่างๆ ดังกล่าวแล้ว จะต้องแยกประเภทของโครงการออก อย่างน้อยสามประเภท คือ

- โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง กล่าวคือมีขีดความสามารถทั้งทางด้านกำลังเงิน กำลังคน วัสดุอุปกรณ์ และความรู้ทางด้านการบริหารจัดการที่จะดำเนินการได้เอง

- โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอุดหนุนให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถหรือไม่ประสงค์จะดำเนินการ จึงมอบให้หน่วยงานอื่นดำเนินการแทนโดยการตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้ตามระเบียบวิธีการของทางราชการ

- โครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ทั้งราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่น และภาคเอกชนอันเนื่องมาจากเป็นโครงการขนาดใหญ่หรือเป็นโครงการที่หน่วยงานดังกล่าวเป็นหน่วยปฏิบัติและมีหน้าที่จัดบริหารสาธารณะดังกล่าวอยู่แล้ว ทั้งนี้ รวมถึงโครงการเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (ซึ่งมีกรอบในการพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนอยู่แล้ว โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเสนอขอรับการสนับสนุนต้องอยู่ในเงื่อนไขของการขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจดังกล่าว)

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ซึ่งนอกจากจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไปแล้ว ยังจะต้องวิเคราะห์ว่ายุทธศาสตร์การพิจารณา แนวทางการพัฒนาที่เลือก ต้องการข้อมูลประเภทใดเป็นพิเศษ ต้องการข้อมูลของช่วงเวลาใด และจะเก็บข้อมูลจากแหล่งใด เพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาโครงการ / กิจกรรมได้อย่างถูกต้อง โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งข้อมูลภายในองค์กรและข้อมูลภายนอก เพื่อสามารถนำมาวิเคราะห์ SWOT (การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค) ได้

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก คือ

1. การประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สรุปผลการพัฒนาที่ผ่านมาและนำเสนอที่ประชุมซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินผลการพัฒนาท้องถิ่นในรอบปีที่ผ่านมาโดยประเมินทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพ(สำหรับเทศบาลควรจัดให้มีการประชุมประชาคมหมู่บ้านด้วย)

2. การคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนา

หลังจากการประเมินผลการพัฒนาในรอบปีที่ผ่านมาแล้ว ในที่ประชุมร่วมกันคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมทั้งสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของประชาคม / ชุมชนในห้วงระยะเวลาสามปี (ในกรณีดังกล่าวอาจคัดเลือกทุกยุทธศาสตร์พัฒนามาเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีก็ได้)

ในกรณีที่เห็นว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาใดที่ยังมิได้กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องกำหนดขึ้นใหม่ก็อาจกำหนดขึ้นได้ แต่ทั้งนี้ต้องแสดงให้เห็นถึงเหตุผลและวัตถุประสงค์ที่มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน และวิสัยทัศน์การพัฒนาท้องถิ่น(และนำไปปรับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อไป)

3. การจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา

ภายใต้ยุทธศาสตร์ จะมีแนวทางการพัฒนาที่หลากหลายซึ่งล้วนแล้วแต่มีความจำเป็นในการดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งสิ้น แต่มีความสำคัญ ความจำเป็นเร่งด่วนมากน้อยแตกต่างกัน ที่ประชุมจะต้องร่วมกันจัดเรียงลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา การจัดลำดับความสำคัญดังกล่าวไม่ได้หมายความว่าแนวทางการพัฒนาที่ถูกจัดลำดับความสำคัญอยู่ในลำดับหลังๆ จะไม่ต้องนำมาปฏิบัติ เพราะการที่จะกำหนดแนวทางการพัฒนาทุกแนวทาง ได้รับการพิจารณาแล้วว่าต้องดำเนินการแต่ในห้วงระยะเวลาสามปีของแผนพัฒนาสามปีนั้นอาจมีแนวทางที่จำเป็นต้องนำมาเน้นการปฏิบัติ

วิธีการจัดลำดับความสำคัญมีหลายวิธี ตั้งแต่วิธีง่ายๆ คือ ประชุมตกลงกัน หรืออาจใช้วิธีการลงคะแนนคัดเลือกโดยใช้บัตรลงคะแนน เพื่อนำมารวมคะแนนและจัดลำดับ วิธีการจัดลำดับความสำคัญที่เป็นวิทยาศาสตร์อาจใช้วิธี Rating Scale หรือวิธี Strategic Issues Graph หรือวิธีอื่นๆ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งสามารถเลือกวิธีการปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม

4. การตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาในห้วงเวลาสามปี

หลังจากจัดลำดับแนวทางการพัฒนาแล้ว ที่ประชุมจะตัดสินใจว่าจะนำแนวทางการพัฒนาเหล่านั้นมาดำเนินการ แต่ในการตัดสินใจเลือกนั้น ควรจะได้วิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติเพราะในการจัดลำดับความสำคัญอาจใช้การตัดสินใจของแต่ละบุคคลเป็นหลัก ดังนั้นเพื่อทบทวนและยืนยันการจัดลำดับว่ามีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติจริงหรือไม่ จึงควรนำแนวทางการพัฒนามาทำการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) อีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

1. หลังจากได้แนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีแล้ว ให้ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนา มาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา โดยพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี โดยนำวัตถุประสงค์ดังกล่าวมาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี

บางครั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา ตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นแล้ว แต่อาจนำมาปรับให้ชัดเจนและสอดคล้องกับสถานการณ์ในช่วงสามปี

2. ในขั้นตอนนี้ที่ประชุมจะร่วมกันพิจารณากำหนดโครงการ / กิจกรรมการพัฒนา ที่จะต้องดำเนินการตามแนวทางที่คัดเลือกและโดยที่กิจกรรมที่จะดำเนินการย่อมมีความหลากหลาย ซึ่งที่ประชุมจะต้องพิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้ด้วยคือ

(1) พิจารณากิจกรรมที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่กำหนดอย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้โครงการ / กิจกรรมที่ครบถ้วน ซึ่งอาจจะมีทั้งโครงการ / กิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง โครงการ/กิจกรรมที่ร่วมดำเนินการกับหน่วยงานอื่น หรือโครงการ / กิจกรรมที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้ดำเนินการ

(2) พิจารณาลำดับความสำคัญของโครงการ / กิจกรรม ควรพิจารณาทั้งภายใต้แนวทางเดียวกันและระหว่างแนวทางการพัฒนา

(3) พิจารณถึงความเชื่อมโยงของกิจกรรมทั้งในด้านการบูรณาการดำเนินงานและในด้านของผลการดำเนินการ เพื่อบรรลุกิจกรรมในปีต่างๆได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

(4) พิจารณาคัดเลือกโครงการ / กิจกรรมจากความจำเป็นเร่งด่วน ชัดความสามารถทางทรัพยากรการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความเชื่อมโยงของกิจกรรม และระยะเวลาที่จะดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำรายละเอียดโครงการ / กิจกรรมการพัฒนา

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีมาจัดทำรายละเอียดโครงการในด้านเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ และตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเน้นการศึกษารายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการในปีแรกของแผนพัฒนาสามปีเพื่อให้สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

1. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีโดยมีเค้าโครงการ ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 บทนำ

ส่วนที่ 2 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

ส่วนที่ 3 การนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติ

ส่วนที่ 4 การติดตามและประเมินผลโครงการ

ภาคผนวก ก แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการ

สำหรับแผนพัฒนาสามปีเพื่อความสอดคล้องของยุทธศาสตร์และโครงการ

2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดเวทีประชาคมซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชาคมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีและรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแผนพัฒนาสามปีให้สมบูรณ์ต่อไป

3. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนำร่างแผนพัฒนาสามปีที่ปรับปรุงแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

ขั้นตอนที่ 7 การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

1. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับประชาคมท้องถิ่นกำหนดประเด็นหลักการพัฒนาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมทั้งสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของประชาคมและชุมชน โดยนำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ และข้อมูลในแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรวบรวมประเด็นหลักการพัฒนา ปัญหา ความต้องการและข้อมูลนำมาจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

3. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปีเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

4. ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาสามปีและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี

ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

การจัดทำแผนพัฒนาสามปี เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณาอย่างรอบคอบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่างๆ ที่อาจเชื่อมโยงและส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด

ทรัพยากรการบริหาร โดยทั่วไปประกอบด้วย

1. เงิน ทั้งเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองและแหล่งงบประมาณภายนอก รวมทั้งมาตรการประหยัดงบประมาณรายจ่ายด้วย

2. คน ซึ่งหมายความรวมถึงตั้งแต่ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ซึ่งจะมีความแตกต่างหลากหลายทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องนำศักยภาพของกำลังคนเหล่านั้นมาใช้ รวมทั้งต้องพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และถ้าพิจารณาให้ความหมายอย่างกว้างและอาจหมายความว่ารวมถึงประชาชนในท้องถิ่นซึ่งจะมีส่วนในการพัฒนาท้องถิ่นด้วย

3. วัสดุอุปกรณ์ หมายถึงเครื่องจักร เครื่องมือ รวมทั้งอาคารสถานที่ที่จะสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาสูงสุด โดยมีการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ให้มีความทันสมัยเพื่อรองรับความก้าวหน้าของสังคมโดยรวมได้อย่างเท่าทัน และใช้วัสดุอุปกรณ์ดังกล่าวอย่างเต็มศักยภาพ

4. การบริหารจัดการ เป็นสิ่งที่ช่วยขับเคลื่อนทรัพยากรทั้งสามประการข้างต้นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีสภาพการพัฒนาอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องศึกษาและนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ 2

สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

ผลการดำเนินงานของเทศบาลตำบลนางลือ ในปีงบประมาณ 2558 ที่ผ่านมานั้นมีการดำเนินงานตามโครงการเพื่อพัฒนาพื้นที่ตำบลนางลือ ตามแผนพัฒนาประจำปี 2558 ในด้านต่าง ๆ สามารถประเมินผลการพัฒนาได้ดังนี้

2.1 การสรุปสถานการณ์การพัฒนา

การวิเคราะห์ SWOT ศักยภาพในด้านเศรษฐกิจสังคมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พื้นที่ของเทศบาลตำบลนางลือ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะกับการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ โดยเฉพาะการทำนา ส่วนที่เหลือประกอบอาชีพปลูกพืชผลทั่วไป เนื่องจากมีคลองชลประทานหลายสายเกือบเต็มพื้นที่ มีแม่น้ำสายหลัก คือ แม่น้ำท่าจีนไหลผ่านบางส่วนของพื้นที่ ส่วนอาชีพรองลงมา ได้แก่ รับจ้างทั่วไป ค่าขายงานบริการ เป็นต้น

2.1.1 การวิเคราะห์เพื่อประเมินศักยภาพการพัฒนาของเทศบาลตำบลนางลือ

การประเมินปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร (จุดแข็ง/จุดอ่อน/โอกาส/อุปสรรค ที่สำคัญต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลนางลือ) ตามหลัก SWOT ANALYSIS

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
1.ผู้บริหารท้องถิ่นมีประสิทธิภาพในการทำงานและมีคุณธรรม 2.พนักงานลูกจ้างมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ 3.มีสถานที่ก่อสร้างที่ทำการแห่งใหม่ 4.การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ดีงาม และยั่งยืน 5.การส่งเสริมกีฬา และการออกกำลังกาย 6.มีทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในพื้นที่ มีแหล่งน้ำธรรมชาติ และระบบชลประทานหลายสาย	1.กฎหมายต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย มีโอกาสผิดพลาดได้ง่าย 2.อาคารที่ทำการไม่เหมาะสม คับแคบ 3.การพัฒนายังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ 4.ประชาชนขาดความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาของชุมชน 5.การเพาะปลูกยังใช้สารเคมีสูง 6.ขาดความรู้ในการเพิ่มมูลค่าการผลิต/ลดต้นทุน 7.ขาดการปลูกจิตสำนึก ศาสนา วัฒนธรรม 8.ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีบางแห่งน้ำท่วมถึง 9.ประชาชนมีปัญหาเรื่องหนี้สิน 10.ไม่มีที่กำจัดขยะเพียงพอ
โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
1.แนวโน้มของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมีความชัดเจนมากขึ้น 2.มีการจัดสรรงบประมาณให้ท้องถิ่นเพิ่มขึ้น 3.ประชาชนมีความสนใจกับการบริหารงานท้องถิ่นมากขึ้น 4.สื่อมวลชนต่างๆ ช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารการจัดกิจกรรมของเทศบาล 5.ระเบียบกฎหมายเอื้อต่อการพัฒนา 6.รัฐบาลมีนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา	1.ประชาชนขาดความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุม 2.ประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำงานร่วมกันเป็นทีม 3.การรวมกลุ่มของประชาชนยังไม่เข้มแข็งพอ 4.ขาดการประสานงานให้สอดคล้องในการปฏิบัติงานของหน่วยราชการ 5.การเพาะปลูกยังใช้สารเคมีสูง สารเคมีตกค้างในดิน น้ำ อากาศ จากการทำเกษตร 6.ขาดการปลูกจิตสำนึกสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อน 7.ผลผลิตทางการเกษตรราคาต่ำ

2.1.2 การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาค ประเทศ และต่างประเทศ ในเรื่องที่ตั้งผล กระทบต่อเทศบาล

ตามที่กลุ่มประเทศในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำนวน 10 ประเทศ ได้รวมตัวจัดตั้งสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยในช่วงตั้งแต่ ปี 2510 ถึง 2534 สมาคมอาเซียนให้ความสำคัญด้านการเมือง และความมั่นคง มุ่งส่งเสริมสันติภาพ และเสถียรภาพในภูมิภาค ต่อมาในปี 2535 ประเทศไทยในฐานะสมาชิกสมาคมอาเซียนได้ผลักดันให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศในอาเซียน โดยให้มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area) หรือ อาฟต้า (AFTA) ในการลดภาษีศุลกากร ระหว่างกันเหลือร้อยละ 0-5 เป็นที่เรียบร้อยเมื่อปี 2551 ซึ่งได้ส่งผลให้ปัจจุบันบริบททางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของกลุ่มประเทศในอาเซียนเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยเฉพาะการขยายตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาคและภูมิภาคใกล้เคียง คือ จีน และอินเดีย ตลอดจนภูมิภาคอื่น เช่น สหภาพยุโรป อีกทั้งได้เกิดปัญหาความท้าทาย ความมั่นคงในรูปแบบใหม่ เช่น โรคระบาด การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ สิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติ ทำให้อาเซียนจำเป็นต้องปรับตัว เพื่อให้สามารถรับมือการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ระหว่างประเทศ ประกอบกับ ที่ประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนปี 2550 (2007) ณ เมืองเบซู ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้นำอาเซียนได้ตกลงให้มีการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) ซึ่งเป้าหมายสำคัญของการสร้างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย

1. เพื่อให้อาเซียนเป็นฐานการผลิตเดียว มีการเคลื่อนย้ายสินค้า พูน และปัจจัยการผลิตอื่นๆ ได้อย่างเสรี
2. เพื่อสร้างเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน
3. เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค ลดช่องว่างการพัฒนาระหว่างสมาชิกเก่าและสมาชิกใหม่
4. เพื่อบูรณาการเศรษฐกิจของอาเซียนเข้ากับเศรษฐกิจโลก โดยผ่านการจัดทำข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) กับประเทศนอกภูมิภาค

การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศในสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในปี 2558 ในกรณีของประเทศไทย ส่วนที่สำคัญ คือ การปรับตัวและการเตรียมความพร้อมของชุมชนท้องถิ่น ในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพราะว่าถ้าหากชุมชนท้องถิ่น ไม่มีมาตรการหรือแผนรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ก็จะทำให้เกิดความเสียเปรียบทางการแข่งขัน การตลาด ตลอดจนทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมท้องถิ่น ที่ถือว่าเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน และการสร้างชุมชนท้องถิ่นที่มีวิสัยทัศน์ ให้มีความสามารถในการบูรณาการเศรษฐกิจของประชาคมอาเซียนให้เข้ากับบริบทของชุมชนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีการกิจสำคัญในการจัดบริการสาธารณะให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น จำเป็นต้องเล็งเห็นถึงความสำคัญของการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้วยการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชน โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นและการบริหารงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สามารถรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น เมื่อประเทศไทยเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องวางแผน และเตรียมความพร้อมในการรองรับผลกระทบการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในท้องถิ่น 7 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสร้างเครือข่ายคมนาคม ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้เกิดการรวมตัวของเศรษฐกิจที่มีมูลค่า และมีช่องทางการกระจายสินค้าเพิ่มมากขึ้นนอกจากนั้น จะเกิดการเรียกร้องจากกลุ่มนักลงทุนที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยให้มีการพัฒนาเครือข่ายการคมนาคม เพื่อให้การเคลื่อนย้ายสินค้าและแรงงานมีความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมุ่งเน้น

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการขยายฐานการผลิต อาทิ ไฟฟ้าและประปา ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจไม่สามารถดำเนินการได้โดยลำพัง จำเป็นต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. การพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจในระดับชุมชน การหลั่งไหลเข้ามาของทุนต่างชาติที่จะเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทบทวนบทบาทในการดูแลและช่วยเหลือกลุ่มผู้ผลิตในพื้นที่ โดยอาจจะต้องมีนโยบายในการส่งเสริมอาชีพ ทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมเปิดรับวิสัยทัศน์ในกระบวนการผลิตแบบใหม่ เพื่อยกระดับกระบวนการผลิตให้เป็นมาตรฐานเท่าเทียมกับระดับสากล

3. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป้าหมายเรื่องการสร้างความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมของประชาคมอาเซียน ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเร่งปรับระบบการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะต้องดูแลทรัพยากรและจัดการอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน เน้นการจัดการบนพื้นฐานของความเป็นเจ้าของร่วมกัน เพื่อสร้างความรัก ความหวงแหนในทรัพยากร และก่อเกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเฝ้าระวังตาม ต้องไม่ลืมเรื่องของการควบคุมมาตรฐานการดูแลรักษาพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนอาจต้องทบทวนขอบเขตอำนาจหน้าที่ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันในเรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. การพัฒนาคุณภาพชีวิต องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเตรียมรับผลกระทบจากปัญหาสังคมและสาธารณสุขที่อาจเกิดจากการเคลื่อนย้ายแรงงานและนักท่องเที่ยวโดยเสรี อาทิ โรคระบาด ความขัดแย้งทางสังคมและเชื้อชาติ และอาชญากรรม ข้ามชาติ อาทิ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเน้นการจัดบริการสาธารณะให้ได้มาตรฐานที่กำหนดในแต่ละงานหรือกิจกรรมอย่างเคร่งครัด รวมทั้งจะต้องจัดสวัสดิการสังคมสำหรับเด็ก กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มด้อยโอกาสอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับการเข้าถึงการดูแลสุขภาพของคนในชุมชน ซึ่งจะทำให้ชุมชนมีการดำรงชีวิตที่ปลอดภัยและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

5. การรักษาความสงบเรียบร้อย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีบทบาทในการเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้นรวมทั้งอาจต้องพัฒนาระบบและจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับแรงงานอพยพร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนร่วมกับชุมชนในการกำหนดกติกาและหลักเกณฑ์ของชุมชนให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้ภายใต้แนวคิดสังคมที่เอื้ออาทรและความมั่นคง

6. การจัดการด้านการศึกษา ภาษา วัฒนธรรม จารีตประเพณี การศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาด้านต่างๆ เสมือนประตูเชื่อมกับโลกภายนอก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ในการจัดและส่งเสริมการศึกษาให้แก่ประชาชนและชุมชนต้องพัฒนาประชาชนและชุมชนให้สามารถก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้โดยต้องเน้น “การพัฒนามาตรฐานด้านการศึกษา” ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษา โดยปรับหลักสูตรการเรียนการสอน ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียนเพื่อการสื่อสารที่ดี การพัฒนาและสนับสนุนครูผู้สอนให้มีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศสมาชิกและนำเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ที่ทันสมัย มีความเป็นสากลและมีคุณภาพ นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดทำข้อมูลที่จำเป็นต่อแรงงานต่างชาติเป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ สำหรับเรื่องวัฒนธรรมและจารีตประเพณีนั้น นอกจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนแล้ว ยังต้องเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเชิงวัฒนธรรมระหว่างประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในประเทศอาเซียนอื่นที่มีพรมแดนติดต่อกัน ซึ่งมักจะมีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน การจัดกิจกรรมเช่นนี้จะช่วยให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากขึ้น

7. การปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานด้านวิเทศสัมพันธ์ โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนเพื่อรับรองเนื้องานด้านการต่างประเทศและความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และเพื่อให้สามารถสื่อสารทำความเข้าใจกับประชาชนจากประเทศอื่นที่มาติดต่อราชการได้

2.2 การประเมินผลการนำแผนพัฒนาสามปีไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เทศบาลตำบลนางลือ ได้บริหารจัดการและสนับสนุนองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในโครงการต่างๆ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่างๆ โดยสรุปได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการ	จำนวนโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จเรียบร้อย		จำนวนโครงการที่ยังไม่ดำเนินการ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	7	6	6.45	1	1.08
2. การพัฒนาสังคม การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	46	33	35.48	13	13.98
3. การพัฒนาสาธารณสุข และการกีฬา	8	7	7.52	1	1.08
4. การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	11	4	4.30	7	7.53
5. การพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว	9	7	7.52	2	2.16
6. การพัฒนาการเมืองการบริหาร	12	9	9.67	3	3.23
รวม	93	66	70.94	27	29.06

2.2.1 การดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีโครงการ 46 โครงการ แต่ดำเนินการไปได้เพียง 33 โครงการ ซึ่งความสำเร็จทางด้านยุทธศาสตร์ฯ มีเพียงร้อยละ 35.48 เท่านั้น เหตุที่โครงการฯ ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจาก

- 1) โครงการตามยุทธศาสตร์ฯ มีจำนวนมากทำให้ดำเนินการไม่ทันตามแผนที่กำหนดไว้
- 2) งบประมาณมีไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม/โครงการ

จึงเห็นควรวางแผนทางที่ทำให้โครงการฯ ประสบความสำเร็จ ดังนี้

- 1) ควรมีความแน่นอนของกิจกรรมที่จะดำเนินการ โดยมีการประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ/กิจกรรม รวมทั้งผลประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับจากการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ/กิจกรรม
- 2) กิจกรรมที่อยู่ในแผนประจำปีแรกของห้วงระยะเวลาสามปี ควรมีความพร้อมในเรื่องรูปแบบและรายละเอียดทางเทคนิคพอสมควร เพื่อให้สามารถกำหนดรายการในแผนพัฒนาที่จะนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

2.2.2 การดำเนินงานด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จะต้องแจ้งกำหนดการดำเนินโครงการต่อคณะกรรมการติดตามติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาทราบทุกโครงการเพื่อคณะกรรมการจะได้ติดตามและประเมินผล เรื่องการใช้งบกลางต้องพิจารณาจากความเดือดร้อนของประชาชนจริงๆ ถ้าเป็นไปได้อยากให้แจ้งคณะกรรมการระหว่างดำเนินการด้วย จะได้ติดตามการดำเนินการว่าเป็นโครงการที่จำเป็นและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเพียงใด

ในการดำเนินงาน/โครงการต่างๆ ควรส่งเสริมให้ประชาชน และองค์กรทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ให้หมู่บ้าน/ชุมชนสามารถกำหนดทิศทางการดำเนินการประกอบการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม โดยการจัดสรรงบประมาณ จะต้องมียุทธศาสตร์การพิจารณาตามความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน เรียงลำดับความสำคัญของปัญหาในแต่ละด้านให้มีความสมดุลครอบคลุมทุกด้าน สำหรับในด้านศาสนาต้องให้

การสนับสนุนส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง และควรให้การสนับสนุนทุกศาสนา นอกจากนี้การให้ความสำคัญของการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มีคุณภาพพร้อมทั้งเสริมสร้างสภาพแวดล้อม แหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับประชาชนทุกระดับ เปิดโอกาสการเข้าถึงการศึกษาเพื่อก้าวไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ สำหรับในด้านการประชาสัมพันธ์ควรเพิ่มประสิทธิภาพในการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงโดยการใช้ช่องทางในการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น วิทยุชุมชน เสียงไร้สาย หรือการใช้สัญญาณดาวเทียม เพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุกกลุ่ม เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า เทศบาลตำบลนางลือ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในความสนใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ดังจะเห็นได้จาก การที่หน่วยงานราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นได้มาเยี่ยมเยือน และแสวงหาความรู้ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเห็นว่าควรมีการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ และพัฒนาบุคลากร ให้ดียิ่งขึ้น ประกอบกับยึดมั่นในการบริหารจัดการโดยหลักธรรมาภิบาล และหลักวิชาการที่ดี พยายามสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการใหม่ๆ เน้นการมีส่วนร่วม การจัดทำแผนชุมชน และการลงทุนเพื่อจัดทำผังแม่บททางกายภาพของหมู่บ้านและตำบลอย่างเป็นระเบียบและอาศัยหลักวิชาการ จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเทศบาลตำบลนางลือต่อไป

2.3 การประเมินประสิทธิผลของแผนพัฒนาในเชิงคุณภาพ

2.3.1 ผลจากการปฏิบัติงานการนำโครงการจากแผนพัฒนาเทศบาลมาปฏิบัติ สรุปได้ในเชิงคุณภาพ ดังนี้

1) สาขาด้านการพัฒนากระบวนการทำเกษตรอย่างมีระบบ

เทศบาลตำบลนางลือได้ส่งเสริมการประกอบอาชีพเพื่อให้ประชาชนสามารถช่วยเหลือตนเองและครอบครัวได้ โดยเทศบาลตำบลนางลือได้ให้การสนับสนุนจัดทำเป็นโครงการต่อเนื่องทุกปีงบประมาณ แต่ก็ยังมีปัญหาในเรื่องผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่ได้คุณภาพอีกทั้งในเรื่องตลาดรองรับ ปัญหาเรื่องชุมชนขาดความเข้มแข็ง ขาดการรวมกลุ่ม ทำให้เสียโอกาสในการแข่งขัน ปัญหาในเรื่องคุณภาพสินค้าที่นำออกจำหน่าย จำเป็นต้องให้คำแนะนำและหาแนวทางแก้ไข ต่อไป

2) สาขาการพัฒนาด้านส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี

เทศบาลตำบลนางลือได้สนับสนุนให้ประชาชนได้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง เช่น จัดการแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติด จัดการแข่งขันกีฬาเยาวชนตำบลนางลือ สนับสนุนโครงการเมืองไทยแข็งแรง ร่วมทั้งรณรงค์การรักษาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อสุขภาพที่ดีของประชาชนในตำบลนางลือ

3) สาขาการพัฒนาด้านการส่งเสริมการศึกษา

เทศบาลตำบลนางลือ ได้พัฒนาบุคลากรในทุกภาคส่วน เริ่มจากเด็กและเยาวชน ตลอดจนผู้บริหาร ตลอดจนเจ้าหน้าที่และสมาชิกสภาให้ได้รับความรู้มากขึ้น

4) สาขาการพัฒนาด้านพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

ผลการปฏิบัติในปีงบประมาณ 2558 บางส่วนมีการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้อง ทำให้ประชาชนได้รับการบริการด้านสาธารณสุขโรค และสาธารณสุขการ และได้รับการพัฒนาเป็นไปในแนวทางที่ดีขึ้น มีถนนหนทางที่สะดวกขึ้นกว่าเดิม สามารถนำผลผลิตทางการเกษตรออกมาจำหน่ายสู่ท้องตลาดได้สะดวกขึ้นแม้จะเป็นช่วงฤดูฝนและผลจากการดำเนินการทำให้ลดปัญหาน้ำท่วมขังไปได้ระดับหนึ่ง แต่กระนั้นก็ยังมีความทุกข์ยากไม่เพียงพอและทั่วถึง เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ยังจะต้องพัฒนาปรับปรุง ต่อไป

ส่วนที่ 3

การนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติ

3.1 แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์การพัฒนา

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 77 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง จึงทำให้เทศบาลตำบลมีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก เนื่องจากรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจ ถ่ายโอนภารกิจให้แก่เทศบาลตำบลเพิ่มขึ้น โดยกำหนดกรอบความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ทั้งด้านการปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐ ทำให้เทศบาลตำบลนางลือกำหนดกรอบนโยบาย ทิศทาง และแนวทางการพัฒนาตำบล โดยสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ แก้ไขปัญหาความยากจน การพัฒนาการท่องเที่ยว การดูแลสุขภาพสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาคุณภาพชีวิต สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาอำเภอ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีแหล่งที่มาของงบประมาณหลายช่องทาง และเกิดผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมที่มั่นคงตั้งแต่ฐานรากส่งผลสู่ระดับประเทศต่อไป พร้อมทั้งได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการกำหนดกรอบการวางแผน เพื่อเสริมสร้างพื้นฐานทางจิตใจของคนในท้องถิ่น ให้มีความสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต มีความรอบรู้เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางจากโลกภายนอก

คำขวัญ

“ศีลธรรมนำชีวิต สุขภาพจิตแจ่มใส
อ๋มอุ่นปลอดภัย ใส่ใจวัฒนธรรม
น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง”

วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ (Vision) หมายถึง สภาพการณ์ในอนาคต ซึ่งเป้าหมายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตข้างหน้า เทศบาลตำบลนางลือ มีวิสัยทัศน์ ดังนี้

“นางลือสดใส ใช้ชีวิตพอเพียง”

พันธกิจการพัฒนาท้องถิ่น

พันธกิจ (Mission) หมายถึง ขอบเขตของบทบาทหน้าที่หลักของ อบต. ที่จำเป็นต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ (ต้องการทำอะไรถึงจะบรรลุวิสัยทัศน์)

- 1) ส่งเสริมสถาบันครอบครัว ให้ปลอดภัยจากยาเสพติด
- 2) จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำ และระบบสาธารณูปโภค ตามความเหมาะสมของพื้นที่
- 3) เสริมสร้างความสมดุล และส่งเสริมการบริหารจัดการ การอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 4) ส่งเสริมการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
- 5) เพิ่มขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการและการสังคมสงเคราะห์
- 6) ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 7) ส่งเสริมและพัฒนาด้านการศึกษา และการสาธารณสุข

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

- 1) เพื่อให้สถาบันครอบครัวเข้มแข็ง ประชาชนมีความปลอดภัยจากยาเสพติด
- 2) เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแหล่งน้ำ และระบบสาธารณูปโภคให้เหมาะสมตามสภาพของพื้นที่ และความต้องการของประชาชน
- 3) เพื่ออนุรักษ์ พันธุ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้มีความอุดมสมบูรณ์
- 4) เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น
- 5) เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพพลานามัยที่ดีถ้วนหน้า
- 6) เพื่อให้ประชาชนสืบสานวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ดำรงสืบไป
- 7) เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษา และการสาธารณสุข

นโยบายการพัฒนาของผู้บริหารท้องถิ่น

1. ด้านเศรษฐกิจ/พัฒนาอาชีพ

- ส่งเสริมให้ประชาชนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
- ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนในการผลิต
- ส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนปลูกพืชผักสวนครัวรั้วกินได้ปลอดสารพิษ อย่างทั่วถึง
- ส่งเสริมผู้สูงอายุให้มีกิจกรรมอย่างมีส่วนร่วมเพื่อก่อให้เกิดรายได้ของชมรมผู้สูงอายุ
- ส่งเสริมให้ผู้ว่างงานมีงานทำมีรายได้เพื่อให้ครอบครัวเข้มแข็ง
- ส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่างๆ ให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น
- ส่งเสริมให้มีตลาดสินค้าทางการเกษตรปลอดสารพิษและหัตถกรรมต่างๆ ในตำบลนางลือ
- พัฒนาและส่งเสริมพืชเศรษฐกิจต่างๆ ของจังหวัดไปสู่ตลาดต่างประเทศ
- ส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้ผู้มีอาชีพทางการเกษตรอย่างเป็นระบบ

2. ด้านการศึกษาและวัฒนธรรม

- ส่งเสริมสนับสนุนให้มีศูนย์อินเทอร์เน็ตเครือข่ายตำบล อย่างน้อย จำนวน ๔ จุด
- ส่งเสริมให้นักเรียนที่เรียนดีและยากจนให้เรียนในตำแหน่งที่ทางตำบลนางลือต้องการและกลับมาทำงานในตำบลของเรา (เช่นตำแหน่ง แพทย์, พยาบาล, ครู และอื่นๆ)
- ส่งเสริมสนับสนุนสื่อการเรียนรู้กับชุมชนโดยบูรณาการร่วมกับโรงเรียนในพื้นที่
- สนับสนุนโรงเรียนจัดทำหลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในตำบลนางลือ
- ส่งเสริมให้นักศึกษาสายอาชีพมีงานทำในระหว่างหยุดภาคเรียน
- พัฒนาศูนย์เด็กเล็กในตำบลทุกแห่งให้เป็นไปตามมาตรฐานกำหนด
- อนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมที่สำคัญของชุมชนอย่างจริงจัง
- พัฒนาส่งเสริมศูนย์การเรียนรู้ระดับหมู่บ้าน/ตำบล เพื่อรับการศึกษาดูงาน

3. ด้านการเมืองการปกครอง

- ทำงานแบบบูรณาการ กับกำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, แพทย์, ผู้ช่วย, สารวัตร, กรรมการหมู่บ้านอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองอย่างเป็นระบบเริ่มจากการทำแผนชุมชนและรวมถึงกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ในเทศบาลตำบลนางลือของเรา
- ส่งเสริมให้มีสภาเยาวชนระดับตำบลอย่างเด่นชัด
- พัฒนาศักยภาพแกนนำชุมชนทุกระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เพื่อนำมาพัฒนาตำบลในทุกๆ ด้าน
- จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ (วารสาร) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการขับเคลื่อนงานของเทศบาลให้ประชาชนได้รับรู้อย่างต่อเนื่อง

4. ด้านสาธารณสุข

- จัดให้มีกองทุนสุขภาพชุมชนโดยดำเนินงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
- สนับสนุนกองทุนสุขภาพชุมชนให้มีการพัฒนาและดำเนินกิจกรรมด้านสุขภาพให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนตำบลนางลือ
- ส่งเสริมให้ประปาหมู่บ้านทุกแห่งผลิตน้ำสะอาดปลอดภัยโรคพร้อมดื่มถึงบ้านอย่างพอเพียง
- จัดให้มีหน่วยเคลื่อนที่เร็วหรือหน่วยกู้ภัยภายในตำบล (รถยนต์ EMS) ในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน เช่น อุบัติเหตุ เจ็บป่วย เกิดโรคระบาด และอื่นๆ
- ส่งเสริมให้มี อสม. จิตอาสา มาร่วมทำงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง
- พัฒนาศักยภาพ อสม.อย่างต่อเนื่อง
- พัฒนาศักยภาพแกนนำสร้างเสริมสุขภาพอย่างต่อเนื่อง
- จัดทำโครงการพยาบาลน้อยกับเยาวชนในตำบลเพื่อปฐมพยาบาลเบื้องต้นกับคนในครอบครัวยามเจ็บป่วยฉุกเฉินได้อย่างถูกวิธี
- ส่งเสริมให้มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พร้อม อสม.ออกเยี่ยมบ้านอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง
- ส่งเสริมให้มีชมรมออกกำลังกายในตำบลนางลืออย่างหลากหลาย
- ส่งเสริมให้ชมรมคุ้มครองผู้บริโภคทุกระดับปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างต่อเนื่อง
- ส่งเสริมและพัฒนาพร้อมอนุรักษ์ภูมิปัญญาในเรื่องแพทย์แผนไทยอย่างจริงจัง
- ส่งเสริมรณรงค์จัดสถานที่สถานีราชการให้สวยงาม สะอาด สะดวก ปลอดภัย

5. ด้านสิ่งแวดล้อม

- ส่งเสริมให้มีการปลูกป่าสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อลดปัญหาโลกร้อน
- ส่งเสริมให้ชาวบ้านร่วมเฝ้าระวังปัญหาสิ่งแวดล้อมและพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง
- บริเวณถนนคันคลองต่างๆและที่ดินสาธารณะประโยชน์จะพัฒนาให้เรียบร้อย สวยงาม น่ามอง
- ลดปัญหาขยะโดยจัดทำโรงงานคัดแยกขยะเพื่อให้เกิดรายได้แก่ผู้ว่างงานในตำบล
- ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดกระบวนการผลิตและใช้พลังงานทดแทนในตำบล
- ส่งเสริมให้มีการประกวดชุมชนต้นแบบบ้านน่าอยู่ ในเรื่องสิ่งแวดล้อมที่ดีโดยประชาชนมีส่วนร่วม
- ส่งเสริมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตธรรมชาติ แบบโฮมสเตย์ในตำบล

6. ด้านความมั่นคงและการรักษาความสงบเรียบร้อย

- จัดให้มีเจ้าหน้าที่ (อปพร.) ปฏิบัติหน้าที่ดูแลความปลอดภัยหน้าโรงเรียนทุกโรงเรียนในวันเปิดเรียนเพื่อป้องกันปัญหาอุบัติเหตุ
- จัดให้มีการเฝ้าระวังปัญหาทุกปัญหา โดยกลุ่มอาสาสมัครต่างๆ ในชุมชนอย่างเป็นระบบ เช่น อยู่เวรยามและแบ่งการดูแลเป็นคุ้มอย่างเด่นชัด
- ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ปกครองทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
- จัดให้มีศูนย์วิทยุสื่อสารเพื่อรายงานเหตุด่วนเหตุร้ายโดยทุกหมู่บ้านต้องมีวิทยุสื่อสาร ๑ เครื่อง เป็นอย่างน้อย
- จัดให้มีโครงการต่างๆเกี่ยวกับงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด และปัญหาอื่นๆตามความเหมาะสม
- จัดให้มีเครื่องมืออุปกรณ์และอบรมพนักงานดับเพลิงกรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้ในตำบล
- จัดทำโครงการส่งเสริมคนดีทุกระดับในตำบลเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ ในวันสำคัญต่างๆ
- จัดตั้งและส่งเสริมให้เกิดกองทุนแม่ของแผ่นดิน ครบทุกหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดกิจกรรมต่างๆ

- ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ อาสาสมัครยุทธธรรมชุมชนให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- ดำเนินการก่อสร้างที่ทำการเทศบาลตำบลนางลือตามมติสภาฯ(เดิม)
- สนับสนุนให้มีเวทีจัดทำแผนชุมชนโดยให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาตามความต้องการของชาวบ้านอย่างแท้จริง
- สนับสนุนให้มีเครื่องจักรกลในการปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาถนน,แหล่งน้ำ และอื่นๆอย่างต่อเนื่อง
- จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศปัญหาเรื่องถนน,แหล่งน้ำ,ไฟฟ้า,อื่นๆอย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นอย่างทันสมัยเป็นปัจจุบันเพื่อสะดวกและรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา
- ประสานกับหน่วยงานภายนอกที่มีศักยภาพสูงกว่าให้มาดำเนินการรับผิดชอบปัญหาในตำบล อย่างจริงจังและต่อเนื่อง
- พัฒนาเส้นทางคมนาคมในหมู่บ้าน ให้สะดวกสบายทั่วถึง
- พัฒนาแหล่งน้ำทางการเกษตรอย่างทั่วถึง
- ส่งเสริมขยายเขตไฟฟ้าเพื่อการเกษตรเป็นการลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและลดต้นทุนการผลิต
- จัดให้มีสถานีวิทยุชุมชนคลื่นความถี่ระยะสั้นประจำตำบลนางลือเพื่อประโยชน์ทางการประชาสัมพันธ์ในด้านต่างๆ เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการประชุมสภา ฯ

8. ด้านผู้สูงอายุและคนพิการผู้ด้อยโอกาส

- ผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปและคนพิการได้รับเบี้ยยังชีพตามระเบียบของทางราชการอย่างทั่วถึงเสมอภาคตามสถานะทางการคลัง
- ผู้ด้อยโอกาสจะช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพที่ถนัด
- จัดทำระบบทะเบียนข้อมูลผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาสให้ทันสมัยเป็นปัจจุบันเพื่อให้พร้อมกับการช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ

9. ด้านการดนตรีและกีฬา

- ส่งเสริมสนับสนุนให้มีสนามฟุตบอล ในร่มเพื่อจะทำการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง
- สนับสนุนส่งเสริมเยาวชนหรือผู้มีความสามารถทางด้านกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันในระดับต่างๆ อย่างต่อเนื่อง
- ค้นหานักกีฬาทุกประเภทเพื่อสนับสนุนส่งเสริมเป็นตัวแทนตำบล
- จัดการแข่งขันกีฬาตามฤดูกาลตามความเหมาะสม
- จัดทำทะเบียนข้อมูลประวัตินักกีฬาภายในตำบลอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน
- สนับสนุนอุปกรณ์กีฬาทุกหมู่บ้านตามความเหมาะสม
- ส่งเสริมให้มีลานกีฬาประจำหมู่บ้าน ตามความเหมาะสม
- ค้นหาผู้สนใจทางด้านดนตรีเพื่อทำการฝึกสอนพัฒนาศักยภาพอย่างจริงจัง
- สนับสนุนเครื่องดนตรีสากลและดนตรีไทยพร้อมสถานที่ฝึกซ้อม

10. ด้านการพัฒนาหน่วยงานของรัฐในเขตการรับผิดชอบ

- พัฒนาบุคลากรในหน่วยงานที่กำลังศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้นเพื่อสนองตอบการพัฒนา
- พัฒนาศักยภาพสมาชิกสภาให้มีความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง
- ทำการประเมินผลงานของเทศบาลฯโดยประชาชนทุกปี เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

11. ด้านการสนับสนุนนโยบายภาครัฐ

- สนับสนุนนโยบายของรัฐบาล จังหวัด อำเภอรวมทั้งปฏิบัติตามกฎหมายที่ได้กำหนดไว้เพื่อให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข

ยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลนางลือ

ที่	แนวทางการพัฒนา	ยุทธศาสตร์การพัฒนา
1	แนวทางที่ 1 สนับสนุนการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด และการบำบัดฟื้นฟู แนวทางที่ 2 ส่งเสริมการควบคุม และป้องกันโรคติดต่อ อุบัติเหตุ และอาชญากรรม แนวทางที่ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนอาชีพให้กับผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ สตรีและเด็ก แนวทางที่ 4 ส่งเสริมการดำเนินงานด้านสาธารณสุขมูลฐาน แนวทางที่ 5 ส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬาทุกชนิด ตลอดจนการก่อสร้างลานกีฬา ศูนย์กีฬาและอุปกรณ์กีฬา แนวทางที่ 6 สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	ด้านสังคม
2	แนวทางที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาทุกระดับทั้งในระบบและนอกระบบ แนวทางที่ 2 ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพ แนวทางที่ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนศาสนา ประเพณี อนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
3	แนวทางที่ 1 ส่งเสริมให้มีระบบคมนาคมให้ได้มาตรฐาน แนวทางที่ 2 พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตรกรรม แนวทางที่ 3 ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว แนวทางที่ 4 ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ได้คุณภาพและเพิ่มช่องทางการตลาด แนวทางที่ 5 สนับสนุนการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	ด้านเศรษฐกิจ
4	แนวทางที่ 1 สนับสนุนและการป้องกันอุทกภัย และการกัดเซาะตลิ่งพังทลาย แนวทางที่ 2 การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกัน การอนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

ที่	แนวทางการพัฒนา	ยุทธศาสตร์การพัฒนา
5	แนวทางที่ 1 การพัฒนาการส่งเสริมประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมของประชาชน แนวทางที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีคุณธรรม จริยธรรมและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน แนวทางที่ 3 สนับสนุนการจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่น แนวทางที่ 4 พัฒนาวาสถุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างเพื่อเพิ่มศักยภาพของหน่วยงาน	ด้านการเมืองการบริหาร

รายละเอียดโครงการพัฒนา

แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2560 - 2562)

เทศบาลตำบลนางลือ อำเภอมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท

ยุทธศาสตร์จังหวัดที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตและการตลาดเมล็ดพันธุ์ข้าวและสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาของ อบท.ในเขตจังหวัดที่ 3 ด้านเศรษฐกิจ

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

3.3 แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณและที่ผ่านมา			ตัวชี้วัด (KPI)	ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะ จะได้รับ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	
				2560 (บาท)		2561 (บาท)				2562 (บาท)
1	เงินอุดหนุนโครงการจัดงานประเพณีแข่งเรือยาวชิงถ้วยพระราชทานฯ ประจำปี 2560	เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว กระจายรายได้ และเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์	เงินอุดหนุน 1 โครงการ	30,000 ทต.		30,000 ทต.	30,000 ทต.	จน.โครงการ ที่อุดหนุน	จังหวัดชัยนาทเป็นที่รู้จัก ของนักท่องเที่ยว	สำนักปลัด
2	เงินอุดหนุนโครงการจัดงานมหกรรมหุ่นฟางนกและของดีศรีท้องถิ่นจังหวัดชัยนาท ประจำปี 2560	เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดชัยนาท	เงินอุดหนุน 1 โครงการ	50,000 ทต.		50,000 ทต.	50,000 ทต.	จน.โครงการ ที่อุดหนุน	จังหวัดชัยนาทเป็นที่รู้จัก ของนักท่องเที่ยว	สำนักปลัด
3	เงินอุดหนุนโครงการจัดงานวันส้มโอขาวแตงกวา จ.ชัยนาท ประจำปี 2560	เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและ ขยายตลาดการค้าให้กับชาวสวนส้มโอจังหวัดชัยนาท	เงินอุดหนุน 1 โครงการ	20,000 ทต.		20,000 ทต.	20,000 ทต.	จน.โครงการ ที่อุดหนุน	จังหวัดชัยนาทเป็นที่รู้จัก ของนักท่องเที่ยว	สำนักปลัด
4	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ริมแม่น้ำท่าจีน	เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว	ริมแม่น้ำท่าจีน ฝั่งตำบลนางลือ	100,000 ทต.		-	-	จน.แห่ง ที่ปรับปรุง	ตำบลนางลือมีสถานที่เพื่อ การพักผ่อนหย่อนใจและ เป็นแหล่งท่องเที่ยว	กองช่าง
	ยอดรวม 3.3 ยกไป			170,000		70,000	70,000			

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณและที่ผ่านมา			ตัวชี้วัด (KPI)	ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะ จะได้รับ	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	
				2560 (บาท)		2561 (บาท)				2562 (บาท)
	ยอดรวม 3.3 ยกมา			100,000		100,000	100,000			
5	โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบึงนางลือ	เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและออกกำลังกาย	แหล่งท่องเที่ยว 1 แห่ง ตามแบบแปลน ทต. นางลือ กำหนด	13,295,100 ทต.		-	-	จน.แห่ง ที่พัฒนา	ตำบลนางลือมีสถานที่เพื่อ การพักผ่อนหย่อนใจและ เป็นแหล่งท่องเที่ยว	กองช่าง
	ยอดรวมทั้งสิ้น			13,395,100		100,000	100,000	-		

ส่วนที่ 4

การติดตามและประเมินผลโครงการ

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลนางลือ เป็นอีกกระบวนการหนึ่งจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพหรือประสิทธิภาพของโครงการ ตามแผนพัฒนาสามปี เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหารตำบลและผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ อีกทั้งยังเป็นกระบวนการแสดงถึงความรับผิดชอบต่อผลสำเร็จในการบริหารโครงการตามแผนพัฒนาตำบล

เนื่องด้วยการติดตามและประเมินผลโครงการเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินงานพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรที่ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการพัฒนา

สำหรับการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 หมวด 6 ข้อ 38 ได้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีประธานสภาท้องถิ่นเป็นประธาน (ในฐานะที่สภาท้องถิ่นมีหน้าที่ในการกำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตามการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร) และคณะกรรมการฯ ประกอบจากหลายฝ่ายด้วยกัน ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาคม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนฝ่ายบริหาร รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สภาท้องถิ่นคัดเลือก ซึ่งการที่คณะกรรมการมาจากหน่วยงานหลายฝ่ายนี้จะทำให้การติดตามและประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และผลของการประเมินสามารถวัดผลบรรลุและวัดความสำเร็จของโครงการเพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขหรือปรับปรุงการปฏิบัติงานของโครงการได้อย่างแท้จริง

แนวทางในการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ดังกล่าว ข้อ 39 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

- 1) กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
- 2) ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
- 3) รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ทั้งนี้ ให้ตีพิมพ์ประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน
- 4) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติตามที่เห็นสมควร

การติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์และแผนสามปี

จุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมินผลแผนยุทธศาสตร์นั้น คือ การประเมินว่ามีการนำแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติอย่างแท้จริงเพียงใด และได้ผลเป็นอย่างไรเพื่อที่จะสามารถวัดความสัมฤทธิ์ผลของแผนยุทธศาสตร์ได้ ในขณะเดียวกันก็สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นสมมติฐานในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฉบับต่อไปได้ ดังนั้น การที่จะประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในภาพรวมได้ จำเป็นต้องประเมินผลการปฏิบัติในแต่ละ

แนวทางการพัฒนาก่อน เพื่อนำไปสู่การวัดความสำเร็จของยุทธศาสตร์ ซึ่งจะแสดงให้เห็นได้ว่าการพัฒนาเป็นไปในแนวทางใด บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ยั่งยืนและตอบสนองต่อวิสัยทัศน์หรือไม่ ดังนั้นในขั้นต้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องติดตามประเมินผลแผนพัฒนาสามปี ให้ได้ข้อมูล ข้อเท็จจริง อันจะนำมาสู่บทสรุปที่ไม่บิดเบือนจากผลการปฏิบัติจริงที่เกิดขึ้น

แนวทาง และวิธีการขั้นตอนในการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์และแผนสามปี

การติดตาม (Evaluation)

การติดตามนั้น จะทำให้เราทราบได้ว่าขณะนี้ได้มีการได้มีการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์หรือแผนสามปี ถึงระยะใดแล้ว ซึ่งเทคนิคอย่างง่ายที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามได้ เช่น Gant Chart ที่จะทำให้หน่วยงานสามารถติดตามได้ว่าการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์หรือแผนสามปีมีการดำเนินการในช่วงใด ตรงกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่ แผนปฏิบัติการก็จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตามผลการดำเนินงานดังกล่าวมาแล้ว

การประเมินผล (Evaluation)

การประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ จำเป็นต้องมีเกณฑ์มาตรฐาน (Standard criteria) และตัวชี้วัด (Indicators) เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินเพื่อให้เกิดความชัดเจน เป็นระบบ มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ โดยประกอบด้วยเกณฑ์ที่สำคัญ ใน 2 ระดับ คือเกณฑ์การประเมินหน่วยงาน และเกณฑ์การประเมินโครงการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดการประเมินผลหน่วยงาน

ประกอบด้วย 7 เกณฑ์ 22 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. เกณฑ์สัมฤทธิ์ผลและการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย (Achievement)

เป็นการประเมินความสำเร็จโดยพิจารณาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ กับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบาย โดยเป็นการประเมินผลขององค์กร 2 ส่วน คือ ผลในภาพรวมและระดับปฏิบัติการ ผลการดำเนินงานจะต้องเปิดเผยให้สาธารณชนทราบอย่างกว้างขวาง อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอและมีกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน อาจเป็นทุกไตรมาส หรือผลการดำเนินงานประจำปี สัมฤทธิ์ผลรวมถึงการดำเนินงานที่มุ่งการบรรลุเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ในระยะยาว โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1.1 ผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

(1) **ผลผลิตในภาพรวม (Overall outputs)** เป็นการประเมินผลผลิตเทียบกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ โดยเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายรวมขององค์กร ในสายตาของสมาชิกขององค์กรและประชาชนผู้รับบริการ การประเมินผลดังกล่าวมีลักษณะที่เป็นพลวัตร (Dynamic) และมีปฏิสัมพันธ์กับสถานะแวดล้อมของภายนอกองค์กร

(2) **ผลผลิตระดับปฏิบัติการ (Operation outputs)** เป็นการประเมินผลโดยพิจารณาระดับการบรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการ โดยอาจพิจารณาจากผลผลิตต่อหน่วยกำลังคน ระดับการบริการต่อหน่วยเวลา สัดส่วนของต้นทุนและผลตอบแทน สถานภาพทางการเงิน สินทรัพย์และหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดผลตอบแทน (Non-performing loan) คุณภาพของผลผลิตและบริการสาธารณะ ประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรขององค์กร การประหยัดพลังงานและการรักษาภาวะแวดล้อม

2. เกณฑ์ความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม

ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ 4 ประการ คือ

(1) การเข้าถึง เน้นความสำคัญในเรื่องโอกาสของประชาชน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสในสังคมให้ได้รับบริการสาธารณะ

(2) การจัดสรรทรัพยากร พิจารณาถึงความเป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรให้กับประชาชน

(3) การกระจายผลประโยชน์ เน้นความเป็นธรรมในการกระจายผลประโยชน์หรือผลตอบแทนให้แก่สมาชิกในสังคม

(4) ความเสมอภาค เน้นความเป็นธรรมเพื่อให้หลักประกันเรื่องสิทธิและโอกาสในการได้รับบริการสาธารณะโดยปราศจากอคติ ไม่แบ่งแยกกลุ่ม

3. เกณฑ์ความสามารถและคุณภาพในการให้บริการ

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ

(1) สมรรถนะของหน่วยงาน เป็นตัวชี้วัดความสามารถในการให้บริการและตอบสนองความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย

(2) ความทั่วถึงและเพียงพอ พิจารณาถึงความครอบคลุม ความเพียงพอ และความครบถ้วนของการให้บริการทั้งในด้านกลุ่มเป้าหมายที่รับบริการและระยะเวลาที่บริการ

(3) ความถี่ในการให้บริการ เป็นตัวชี้วัดระดับการบริการต่อหน่วยเวลาว่ามีความสม่ำเสมอต่อการดำเนินงานหรือไม่

(4) ประสิทธิภาพการให้บริการ เป็นการชี้วัดประสิทธิภาพขององค์กรที่มุ่งเน้นการบริการที่รวดเร็ว ทันเวลา มีการใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม ซึ่งในทางปฏิบัติจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานการบริการไว้เป็นแนวทาง

4. เกณฑ์ความรับผิดชอบต่อนักงาน ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ

(1) พันธกิจต่อสังคม เป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงภารกิจของหน่วยงานที่มีต่อสังคม พิจารณาได้จากวิสัยทัศน์ นโยบาย แผนงานของหน่วยงาน

(2) ความรับผิดชอบต่อสาธารณะเป็นตัวชี้วัดถึงความรับผิดชอบต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย

(3) การให้หลักประกันความเสี่ยง เป็นตัวชี้วัดที่มีความสำคัญเพื่อให้หลักประกันว่าประชาชนผู้รับบริการจะได้รับความคุ้มครองและหรือการชดเชยจากหน่วยงานหากมีความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

(4) การยอมรับข้อผิดพลาด เป็นตัวชี้ถึงความรับผิดชอบของผู้บริหารระดับสูงและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่จะยอมรับต่อสาธารณะชนในกรณีเกิดความผิดพลาดในการบริหารหรือการปฏิบัติงาน

5. เกณฑ์การตอบสนองความต้องการของประชาชน

ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ 4 ประการ คือ

(1) การกำหนดประเด็นปัญหา การกำหนดประเด็นปัญหาที่มาจากประชาชนผู้รับบริการและมีการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญ

(2) การรับฟังความคิดเห็น เป็นตัวชี้ถึงระบบเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนผู้รับบริการ

(3) **มาตรการเชิงยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหา** เป็นตัวชี้วัดถึงความพร้อมในการแก้ปัญหาให้กับประชาชนผู้รับบริการที่มีทั้งมาตรการระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งเปิดกว้างให้สาธารณชนได้รับทราบและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

(4) **ความรวดเร็วในการแก้ปัญหา** เป็นตัวชี้วัดการตอบสนองในการแก้ไขปัญหาการให้ ความสำคัญและการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาด้วยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ไม่ละเลยเพิกเฉยต่อ ปัญหา

6. เกณฑ์ความพึงพอใจของลูกค้า

ประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ประการ คือ

(1) **ระดับความพึงพอใจ** เป็นตัวชี้วัดความเห็นของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานซึ่งเกี่ยวข้องกับ คุณภาพการปฏิบัติงาน

(2) **การยอมรับหรือคัดค้าน** เป็นตัวชี้วัดระดับการยอมรับมาตรการ นโยบายของหน่วยงานซึ่ง พิจารณาจากสัดส่วนการยอมรับหรือคัดค้าน เนื่องมาจากผลกระทบของนโยบายของหน่วยงาน

7. เกณฑ์ผลเสียหายต่อสังคม

ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ 2 ประการ คือ

(1) **ผลกระทบภายนอก** เป็นตัวชี้วัดว่าหน่วยงานก่อให้เกิดผลกระทบซึ่งสร้างความเสียหายจาก การดำเนินงานแก่ประชาชนหรือไม่ โดยอาจวัดจากขนาดและความถี่จากการเสียหายที่เกิดขึ้น เช่น การก่อสร้าง ถนนขวางทางน้ำหลากทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมใหญ่

(2) **ต้นทุนทางสังคม** เป็นตัวชี้วัดผลเสียหายที่สังคมต้องแบกรับ เช่น ค่าใช้จ่ายในพื้นที่บูรณะ ความเสียหายที่เกิดขึ้น

เกณฑ์และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานจะเป็นการพิจารณาเกณฑ์รวม (Multiple criteria and indicators) และสามารถใช้เป็นกรอบหรือเครื่องมือในการประเมินผลลัพธ์สุดท้ายและผลกระทบในการ ดำเนินงานในภาพรวม เพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับระดับการบรรลุผล และการสนองตอบความพึงพอใจของลูกค้าหรือประชากรกลุ่มเป้าหมาย สำหรับค่าตัวแปร (Attributes) อาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับลักษณะกิจกรรมการดำเนินงานของหน่วยงาน

เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดการประเมินผล

เกณฑ์มาตรฐาน (Standard Criteria)	ตัวชี้วัด (Indicators)	ตัวอย่างกรอบตัวแปร (Attributes)
1. สัมฤทธิ์ผลและการบรรลุ วัตถุประสงค์ของนโยบาย	● ผลผลิต ● ผลลัพธ์	- ผลต่างระหว่างเป้าหมายกับ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
2. ความเสมอภาคและความเป็น ธรรมในสังคม	● การเข้าถึง ● การจัดสรรทรัพยากร ● การกระจายผลประโยชน์ ● ความเสมอภาค	- ปริมาณและคุณภาพทรัพยากรที่ ได้รับจัดสรรต่อคน - ผลประโยชน์ที่แต่ละกลุ่มเป้าหมาย ได้รับในแต่ละครั้ง - การไม่เลือกปฏิบัติและ/หรือการ เลือกปฏิบัติที่เป็นคุณ

3.ความสามารถและคุณภาพในการให้บริการ	● สมรรถนะของหน่วยงาน ● ความทั่วถึงและเพียงพอ ● ความถี่ในการให้บริการ ● ประสิทธิภาพการให้บริการ	- พื้นที่เป้าหมายและประชากรกลุ่มเป้าหมายที่รับบริการ - จำนวนครั้งในการให้บริการ - ผลลัพธ์เทียบกับปัจจัยนำเข้า
4. ความรับผิดชอบของหน่วยงาน	● พันธกิจต่อสังคม ● ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ● การให้หลักประกันความเสี่ยง ● การยอมรับข้อผิดพลาด	- การจัดลำดับความสำคัญ - ภารกิจหลักและภารกิจรอง - การตัดสินใจที่สะท้อนความรับผิดชอบต่อ
5. การสนองตอบความต้องการของประชาชน	● การกำหนดประเด็นปัญหา ● การรับฟังความคิดเห็น ● มาตรการ/กลยุทธ์ในการแก้ไขปัญห ● ความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา	- ระดับการมีส่วนร่วม - การปรึกษาหารือ - การสำรวจความต้องการ
6. ความพึงพอใจของประชากรกลุ่มเป้าหมาย	● ระดับความพึงพอใจ ● การยอมรับ/คัดค้าน	- สัดส่วนของประชากรกลุ่มเป้าหมายที่พอใจหรือไม่พอใจ - ความคาดหวัง - ผลสะท้อนกลับ
7. ผลเสียหายต่อสังคม	● ผลกระทบภายนอก (ทางบวกและทางลบ) ● ต้นทุนทางสังคม	- ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ - ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม - ค่าเสียโอกาส - ความขัดแย้งทางสังคม

เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดการประเมินผลโครงการ

การประเมินผลโครงการ จำเป็นต้องมีเกณฑ์และตัวชี้วัดเพื่อเป็นเครื่องมือกำหนดกรอบทิศทางการวิเคราะห์และประเมินผลโครงการ ประกอบด้วยเกณฑ์ที่สำคัญ 8 เกณฑ์ ด้วยกันคือ

1. เกณฑ์ความก้าวหน้า (Progress)

เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบผลของการดำเนินกิจกรรมกับเป้าหมายที่กำหนดตามแผน การประเมินความก้าวหน้ามุ่งที่จะตอบคำถามว่า การดำเนินกิจกรรมตามโครงการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ เป็นไปตามกรอบเวลาหรือไม่และประสบกับปัญหาอุปสรรคอะไรบาง ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ คือ

(1) **ผลผลิตเทียบกับเป้าหมายรวมในช่วงเวลา** เป็นการดูสัดส่วนของผลผลิต (Outputs) ของโครงการว่าบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด อาทิ ความยาวของถนนที่สร้างได้ จำนวนแหล่งน้ำขนาดเล็กย่อยเพื่อการเกษตร สัดส่วนปริมาณการงานการก่อสร้าง เทียบกับเป้าหมายรวมในช่วงเวลาที่กำหนด

(2) **จำนวนกิจกรรมแล้วเสร็จ** เนื่องจากโครงการประกอบด้วยชุดกิจกรรมต่าง ๆ

มากมาย จึงจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดความก้าวหน้า โดยพิจารณาจำนวนกิจกรรมและประเภทของกิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ทั้งกิจกรรมหลัก กิจกรรมพื้นฐาน กิจกรรมรอง และกิจกรรมเสริม ในช่วงระยะเวลา อาจเป็น สัปดาห์ เดือน ไตรมาส หรือระยะของโครงการ (Phase)

(3) **ทรัพยากรที่ใช้ไปในช่วงเวลา** เป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าของการใช้ทรัพยากรในโครงการ ซึ่งครอบคลุมด้านงบประมาณโครงการ ได้แก่ งบประมาณที่ใช้ไป งบประมาณที่อยู่ระหว่างผูกพัน เงินงวดและแผนการใช้จ่ายงบประมาณโครงการ และอัตราการใช้บุคลากรสัมพันธ์กับเวลา ในรูปของ คน - วัน (Man - day) หรือ คน เดือน (Man - month)

(4) **ระยะเวลาที่ใช้ไป** เป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าเพื่อดูว่าได้ใช้เวลาไปเท่าใดแล้ว และเหลือระยะเวลาอีกเท่าใดจึงจะครบกำหนดแล้วเสร็จ โดยจะสามารถใช้เป็นเกณฑ์ประเมินและควบคุมกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายด้านเวลา และเพื่อทราบถึงระยะเวลาที่ต้องใช้จริงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายรวม

2. เกณฑ์ประสิทธิภาพ (Efficiency)

การประเมินประสิทธิภาพเป็นการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้ กับทรัพยากรที่ใช้ไปในการดำเนินงาน ทรัพยากรที่ใช้ นอกจากงบประมาณแล้ว ยังหมายรวมถึงทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางการจัดการ และเวลาที่ใช้ไปในการดำเนินงาน ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ คือ

(1) **สัดส่วนผลผลิตต่อค่าใช้จ่าย** เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทางการเงินของโครงการเพื่อให้ได้ผลผลิตที่เหมาะสมและคุ้มค่ากับการลงทุน ซึ่งจะช่วยให้เกิดการใช้จ่ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมประโยชน์ ลดค่าใช้จ่ายและประหยัดต้นทุนการผลิต

(2) **ผลผลิตต่อกำลังคน** เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการผลิตต่อบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่โครงการ ซึ่งนอกจากจะเป็นตัวชี้ถึงประสิทธิภาพแล้วการดำเนินงานแล้ว ยังแสดงถึงสมรรถนะและศักยภาพของทรัพยากรบุคคลในการดำเนินโครงการ และจะเป็นแนวทางในการปรับขนาดกำลังคนที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรม และการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในระยะยาวอีกด้วย

(3) **ผลผลิตต่อหน่วยเวลา** เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการผลิตในช่วงเวลา อาทิ จำนวนครัวเรือนที่ได้รับการอบรมอาชีพเสริมนอกภาคเกษตรต่อเดือน จำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนต่อตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในแต่ละปี จำนวนผู้ประกอบการรายย่อยที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในแต่ละช่วงไตรมาส

(4) **การประหยัดทรัพยากรการจัดการ** เป็นตัวชี้วัดความสามารถของโครงการในการประหยัดทรัพยากรทางการบริหารจัดการ อาทิ การปรับลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในการดำเนินโครงการ การตัดทอนขั้นตอนการปฏิบัติซึ่งส่งผลต่อการลดค่าใช้จ่ายของโครงการ การประหยัดค่าพลังงานและค่าสาธารณูปโภคคิดเป็นร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม

3. เกณฑ์ประสิทธิผล (Effectiveness)

การประเมินประสิทธิผล เป็นเกณฑ์พิจารณาการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะด้าน โดยดูจากผลลัพธ์จากการดำเนินงาน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของประชากรกลุ่มเป้าหมายตามโครงการ ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ประการ คือ

(1) **ระดับการบรรลุเป้าหมาย** เป็นตัวชี้วัดว่าโครงการบรรลุเป้าหมายด้านใดบ้างและการบรรลุเป้าหมายส่งผลต่อประชากรเป้าหมายอย่างไร โดยสามารถวัดการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและคุณภาพของประชากรเป้าหมาย อาทิ การบรรลุเป้าหมายด้านเศรษฐกิจ สังคม

(2) **ระดับการมีส่วนร่วม** เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จโดยให้ความสำคัญกับมิติการมีส่วนร่วม โดยสามารถอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผลได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลต่อระดับความสำเร็จมากน้อยเพียงไร และโครงการจะปรับปรุงส่งเสริมการมีส่วนร่วมได้อย่างไร ระดับการมีส่วนร่วมสามารถวัดจาก จำนวนประชากร ความถี่ระดับและกิจกรรม ซึ่งครอบคลุมการร่วมตัดสินใจ วางแผนและติดตามผล

(3) **ระดับความพึงพอใจ** เป็นเกณฑ์วัดระดับการยอมรับ โดยอาจพิจารณาจากสัดส่วนของ ประชากรเป้าหมายที่พึงพอใจกับบริการของรัฐ สัดส่วนของครัวเรือนที่พอใจการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ โครงการ ระดับความพึงพอใจในมาตรการตามโครงการ

(4) **ความเสี่ยงของโครงการ** เป็นตัวชี้วัดประสิทธิผลเพื่อดูว่าโครงการมีความเสี่ยงในการ บรรลุเป้าหมายด้านใดด้านหนึ่งหรือเป้าหมายรวมของโครงการหรือไม่ ซึ่งค่าความเสี่ยงจะประเมินจากการ เปลี่ยนแปลงสถานะแวดล้อมของโครงการ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม ทั้งระยะสั้น และระยะยาว

4. เกณฑ์ผลกระทบ (Impacts)

เป็นการพิจารณาผลกระทบโดยรวมต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย ชุมชน สังคมและหน่วยงาน ในภาพรวม เป็นผลกระทบระยะยาว ผลกระทบอาจมีทั้งที่มุ่งหวัง (Intended impacts) และผลกระทบที่ไม่ได้มุ่งหวัง (Unintended impacts) ซึ่งอาจเป็นผลด้านบวกหรือด้านลบก็ได้ ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ประการ คือ

(1) **คุณภาพชีวิต** เป็นตัวชี้วัดผลกระทบต่อการพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากร กลุ่มเป้าหมาย อาทิ รายได้ ความเป็นอยู่ โอกาสทางการศึกษา การมีงานทำ สุขอนามัย สภาพแวดล้อมของ ครัวเรือนชุมชน โดยสามารถวัดจากสัดส่วนครัวเรือนหรือประชากรที่ได้รับบริการจากโครงการพัฒนาที่ส่งผล กระทบต่อคุณภาพชีวิตที่ดี หรือมาตรฐานการดำรงชีพ

(2) **ทัศนคติและความเข้าใจ** เป็นตัวชี้วัดผลกระทบโดยมุ่งเรื่องทัศนคติและความเข้าใจของ ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อโครงการ โดยสามารถวัดระดับ (Scale) ทั้งเชิงบวกและลบต่อตัวโครงการเอง โดยเฉพาะวัตถุประสงค์และมาตรการนโยบายผลประโยชน์ของโครงการ ความพึงพอใจในการรับบริการ และ ทัศนคติต่อผู้บริหารและเจ้าหน้าที่โครงการ

(3) **การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม** เป็นตัวชี้วัดผลกระทบโดยให้ความสำคัญเรื่องการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย โดยเปรียบเทียบระยะก่อนและหลังมีโครงการ อาทิ สัดส่วนของ ครัวเรือนที่ยอมรับเทคโนโลยีการผลิตที่รักษาสิ่งแวดล้อม จำนวนเกษตรกรที่ทำการเกษตรแบบธรรมชาติมาก ยิ่งขึ้น การปฏิบัติของใช้รถยนต์โดยเคารพกฎจราจรมากขึ้น การออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งมากขึ้น และลดละ พฤติกรรมการซื้อสิทธิขายเสียง การลดพฤติกรรมการประพฤตินิষอบในการปฏิบัติหน้าที่

5. เกณฑ์ความสอดคล้อง (Relevance)

เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องมุ่งพิจารณาว่าวัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับ ความ ต้องการหรือสามารถแก้ไขปัญหาตามที่กำหนดไว้แต่ต้นหรือไม่ ซึ่งจำเป็นต้องมีการประเมินความต้องการที่ แท้จริง ตลอดจนจะต้องตอบคำถามด้วยว่า แนวทางและกลยุทธ์ที่ใช้ในการดำเนินงานสอดคล้องกับการแก้ไข ปัญหาที่เป็นจริงได้หรือไม่ ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ 3 ประการ คือ

(1) **ประเด็นปัญหาหลัก** ซึ่งพิจารณาจากจำนวนเรื่องหรือประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ทั้งที่ได้รับการแก้ไขแล้วและที่ยังไม่สามารถแก้ไข รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาตามความเร่งด่วน ตามความรุนแรงของปัญหา

(2) **มาตรการหรือกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา** เป็นตัวชี้วัดความสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหา ซึ่งเป็นมาตรการทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยสามารถดูได้จากมาตรการที่ผู้บริหารโครงการ นำมาใช้ตลอดช่วงระยะเวลาของการดำเนินโครงการ และความสอดคล้องกับปัญหาหลัก

(3) **ความต้องการหรือข้อเรียกร้องของประชากรกลุ่มเป้าหมาย** เป็นตัวชี้วัดถึงความต้องการของผู้รับบริการในการแก้ไขปัญหาที่ประสบอยู่ อาทิ คำร้องเรียน ข้อร้องทุกข์ ให้แก้ไขปัญหาเพื่อสนองตอบประชากรกลุ่มเป้าหมายตามโครงการที่ไม่ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการ หรือได้รับความเสียหายจากการดำเนินโครงการซึ่งจะเป็นตัวชี้ความสอดคล้องในการดำเนินโครงการและสนองตอบต่อความต้องการของประชากรเป้าหมาย

6. เกณฑ์ความยั่งยืน (Sustainability)

เป็นเกณฑ์การพิจารณาที่สืบเนื่องจากความสอดคล้อง โดยพิจารณาระดับความต่อเนื่องของกิจกรรมว่าจะสามารถดำเนินต่อไปได้โดยไม่มีการใช้งบประมาณจากภายนอกโครงการ ความสามารถในการเลี้ยงตัวเองได้ นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงความสามารถในการขยายกิจกรรมไปยังพื้นที่แห่งใหม่ ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ 3 ประการ คือ

(1) **ความอยู่รอดด้านเศรษฐกิจ** (Economic viability) เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรทางการเงินของโครงการ อาทิ จำนวนงบประมาณของโครงการ แผนการใช้จ่ายงบประมาณ ภาระผูกพัน สัดส่วนค่าใช้จ่ายเทียบกับผลผลิตที่ได้ ปริมาณเงินทุนสำรอง แหล่งสนับสนุนงบประมาณ ปริมาณงบประมาณหรือเงินทุนหมุนเวียน จำนวน และขนาดกองทุนดำเนินโครงการ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงความอยู่รอดทางเศรษฐกิจของโครงการ

(2) **สมรรถนะด้านสถาบัน** (Institutional capacity) เป็นตัวชี้วัดความสามารถของหน่วยงานในการบริหารโครงการ การพัฒนาองค์กรประชาชน การมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ระดับการมีส่วนร่วมของประชากรกลุ่มเป้าหมายในกระบวนการตัดสินใจ การวางแผนงานและบริหารโครงการ และการปรับปรุงระเบียบวิธีการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินโครงการ

(3) **ความเป็นไปได้ในการขยายผล** เป็นตัวชี้วัดความยั่งยืนโดยพิจารณาความสามารถในการพึ่งตัวเอง โอกาสและช่องทางในการขยายผลการดำเนินโครงการกรณีโครงการประสบผลสำเร็จด้วยดี ทั้งการขยายผลตามแนวราบ กล่าวคือ การเพิ่มกิจกรรมโครงการ การเพิ่มจำนวนประชากรเป้าหมาย การขยายกำลังผลิตของโครงการเดิมและการขยายผลในแนวดิ่ง ได้แก่ การขยายพื้นที่โครงการ การขยายเครือข่ายโครงการออกไปทั่วภูมิภาค และการยกระดับโครงการเป็นระดับชาติ

7. เกณฑ์ความเป็นธรรม (Equity)

เป็นเกณฑ์ที่มุ่งให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม (Social equity) โดยพิจารณาถึงผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินโครงการ โดยยึดหลักการว่าประชากรกลุ่มเป้าหมายจะได้รับหลักประกันเรื่องความเป็นธรรม ความเสมอภาค ความทั่วถึง ในการรับบริการ การจัดสรรคุณค่า (Values) และการกระจายผลตอบแทนที่เสมอภาคเท่าเทียมกัน ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ประการ คือ

(1) **ความเป็นธรรมระหว่างกลุ่มอาชีพ** เป็นตัวชี้วัดความเป็นธรรมโดยให้ความสำคัญทุกกลุ่มย่อย ในสังคม อาทิ ความเป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรแหล่งน้ำแก่กลุ่มเกษตรกรและกลุ่มอาชีพอื่น การจัดหาดำแหน่งให้กับผู้ว่างงานและผู้ถูกเลิกจ้าง มาตรการลดผลกระทบทางสังคมปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจที่จัดให้แก่ประชากรทุกสาขาอาชีพ

(2) **ความเป็นธรรมระหว่างเพศ** เป็นตัวชี้วัดที่ให้ความสำคัญเรื่องความเป็นธรรมระหว่างเพศ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่มีความสำคัญมากขึ้นในการประเมินโครงการพัฒนา โดยดูว่าการดำเนินโครงการให้ความเสมอภาคระหว่างเพศ หรือมีการเลือกปฏิบัติระหว่างเพศ (Gender discrimination) หรือไม่ โดยสามารถพิจารณาเรื่องความเท่าเทียมในโอกาส บทบาทระหว่างหญิง/ชาย การปฏิบัติที่เคารพสิทธิ ของสตรี

(3) **ความเป็นธรรมระหว่างชนรุ่น** (Intergenerational equity) เป็นตัวชี้วัดที่เน้นความเป็นธรรมระหว่างชนรุ่น ระหว่างชนรุ่นปัจจุบันและชนรุ่นอนาคต (Future generation) ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการจัดสรรและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดหาพลังงาน โครงการพัฒนาขนาดใหญ่ โครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และผลกระทบด้านสังคม โดยคำนึงถึงชนรุ่นอนาคตซึ่งจะเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจและการดำเนินโครงการในปัจจุบัน

8. เกณฑ์ความเสียหายของโครงการ (Externalities)

เป็นเกณฑ์ที่สำคัญในการประเมินโครงการเพื่อเป็นหลักประกันว่า การดำเนินโครงการจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบด้านลบต่อสังคม หรือชุมชน ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ 3 ประการ คือ

(1) **ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม** เป็นตัวชี้วัดความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินโครงการ โดยเป็นการวัดและประเมินเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment – EIA) ในช่วงก่อนทำโครงการ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับผิดชอบและมีการชดเชยความเสียหายจากผลกระทบในลักษณะที่เหมาะสมและเป็นธรรมแก่ผู้เสียหาย เพื่อเป็นหลักประกันความเสี่ยงให้กับสังคม และเป็นมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้อนุมัติและผู้ดำเนินโครงการ

(2) **ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ** เป็นตัวชี้วัดผลกระทบหรือความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดจากโครงการพัฒนาของรัฐ ในลักษณะของผลกระทบภายนอก (Externalities) ซึ่งสร้างภาระให้กับประชาชนและชุมชนโดยรอบที่ต้องแบกรับค่าใช้จ่ายเป็นต้นทุนทางสังคม (Social costs) ที่ต้องเสียไป อาทิ พื้นที่การเกษตรที่ถูกน้ำท่วมเสียหายจากโครงการสร้างเขื่อน

(3) **ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม** เป็นตัวชี้วัดความเสียหายที่เกิดจากการดำเนินโครงการและส่งผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน อาทิ การดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การสูญเสียโครงสร้าง แบบแผนและวิถีการดำเนินชีวิตที่ดี ความเสื่อมถอยของขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ความเชื่อ ความเอื้ออาทร ความร่วมมือและความช่วยเหลือเกื้อกูลของชุมชนดั้งเดิม

เกณฑ์และตัวชี้วัดดังกล่าวข้างต้นสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลโครงการ ซึ่งครอบคลุมมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม มิติด้านการบริหารจัดการ มิติด้านทรัพยากร และมิติด้านสิ่งแวดล้อม เกณฑ์และตัวชี้วัดจะเป็นประโยชน์ในการติดตามและประเมินผลโครงการ ในลักษณะที่เป็นพลวัตร ในทุกขั้นตอนของกระบวนการโครงการ เพื่อวัดถึงความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการพัฒนาด้านต่าง ๆ ซึ่งในทางปฏิบัติจำเป็นต้องนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะโครงการ โดยกำหนดและวัดตัวแปรเฉพาะเพื่อประมวลเป็นตัวชี้วัดรวม (Composit indicators) ของแต่ละโครงการต่อไป